

נושק 140

יחידות טכנולוגיות – חלוציות בת זמננו

משך הסיור: 90 דקות

חלוקה לקומות	זמן
קומה 2	60
קומה 3	30

ישראל של ימינו היא מדינה המלאה בחברות היי-טק, בדור צעיר ששואף לחדש, לפתור בעיות – להמציא את המחר. מהו סטארט אפ? רעיון, פתרון לבעיה קיימת, שמבקש לצאת עם משאבים מוגבלים ולשנות את העולם. במובן זה, ישראל והתרבות היהודית היא סטארט-אפ ניישן לא רק היום – אלא תמיד! בסיור נתחקה תחנות בהיסטוריה של העם היהודי בהן "חישבנו מסלול מחדש", מצאנו פתרון למצב שנראה בלתי אפשרי ופרצנו קדימה.

מערך הסיור - מוקדים

קומה 2 (60 דקות):

בבל, ארץ ישראל ואלכסנדריה

שלומציון המלכה או מרידות היהודים

המקום שהיווה את הבסיס של העם היהודי, המקור הבטוח, המוכר והיציב, בית המקדש- נחרב. העם היהודי חווה רעידת אדמה ועומד מול בעיה עצומה ולא יודע לאן פניו. האירוע המכונן הזה גורם לחשב מסלול מחדש ולהיות יצירתיים באיך משמרים את המסורת ואחדות העם. חישוב המסלול מחדש הוליד תרבות חדשה – תרבות התורה שבעל פה. היהדות נהפכת לזהות ניידת, שניתן לעשות בכל מקום. במיצג אנחנו נחשפים לשינויים אמיצים בחיי היום יום היהודיים.

מוקד רשות: אשכנז וספרד / פולין-ליטא והאימפריה העותמאנית

איור חיי קהילה/ שמואל הנגיד/ רש"י/ רמב"ם/ רמב"ן/ מחזור לימים הנוראים

מתקדמים בשנים וממשיכים לראות את אותו "סטארט אפ" שהקימו לאחר החורבן שמחזיק הרבה שנים ומלווה את היהודים גם בשנים קשות ואפלות יותר.

מוקדי בחירה:

איור הבעל שם טוב \ חרם הגר"א
הקהילות היהודיות במזרח אירופה גדלות, אבל עם ההצלחה בעיה חדשה צצה, יהודים פשוטים שנאלצים לעבוד בעבודות פשוטות וחיי היום יום אינם מאפשרים להם לשבת בבית המדרש, או שאינם אף יודעים לקרוא או לכתוב, לא מוצאים עצמם בעבודת ה' המוכרת וה"נורמלית" של לימוד תורה, התפללות וכו'. הבעל שם טוב מזהה את הבעיה ומקים "סטארט אפ": החסידות. עבודת ה' והתקרבות דרך הדבקות- "בכל דרכך דעהו".

המודרנה/ משתלבים

להדריך אחד מהמוצגים: מנדלסון\ המפץ הגדול\ תמונות כיכר המודרנה
• העת החדשה מביאה איתה רוחות חדשות ממפכות שקורות בכל העולם. גם אל העם היהודי רוחות אלו נכנסות, ומערערות את אותו הפתרון של הסטארט אפ שפגשנו בתחילת הסיור – הקהילה. פתאום מזמינים את היהודים להיכנס לחברה הכללית כשווה בין שווים, כאזרח. ההזמנה, ההבטחה הזו גורמת לצורך לחשב מסלול מחדש – מה זה אומר להיות יהודי בעולם המודרני? עד שנגיע לימינו, אנחנו נראה כמה הצעות וכמה פתרונות, כמה "סטארט אפים" שקמו בשנים הללו.

דרייפוס

• מתוך הבחירה בהשתלבות יש אמונה כי אכן האדם היהודי יכול להשתלב בכל התחומים ובכל הדרגות אך המציאות מתנפצת. מתוך סיפורו של דרייפוס, הרצל- עיתונאי וינאי צעיר, מבחין בבעיה גדולה לעם היהודי, ומתחיל בדרכו לסטארט אפ עצום.

תנועות פוליטיות

• לבעיית היהודים יש מגוון מחשבות לסטארט אפים שונים, יש מחלוקות גדולות על מהו הפתרון הנכון, וניסיון של קבוצות רבות לגייס משאבים על מנת להגיע ל"מוצר" הראוי בעיניהם. לתת כדוגמה לפחות תנועה אחת מעבר לציונות. הציונות היא דוגמא- הרצל מחפש "משקיעים" פילנתרופים, תמיכת מדינות, מקום להקים מדינה ליהודים ויציאה לפעולה- (הקונגרס)

שנים של תקווה

שואה

להדריך את אחד מהמוצגים: תעודות העקורים\ המיליון החסר\ עליית בריה"מ-
• הסטארט אפ שהרצל הקים נהיה אחרי המלחמה הפתרון היחיד – הסטארט אפ היחיד שנשאר מכל התנועות הפוליטיות שהיו לפני כן.

מגילת העצמאות

אופציה 1 - קומה 3 (30 דקות):

גם בשנים האחרונות, העם היהודי נדרש להמציא את עצמו מחדש ויודע לעשות זאת בצורה מדהימה כחלק מחוויות עבר בהן אולצנו לקרוא את המציאות ולהתמודד עם הבעיות בדרך יצירתית ונחושה.

מוקדי רשות: מוזיקה/הומור

• עם הגשמת הרעיון הציוני – כשהסטארט אפ "עושה אקזיט" ונהפך לחברה, מתגלים אתגרים חדשים, ובעיקר תרבותיים – כיצד משלבים את העדות השונות? מדינת ישראל ידעה ויודעת הצלחות וכישלונות בהיבט הזה, אנחנו נדבר על אחת מדרכי ההתמודדות – מוזיקה (שילוב של סגנונות שונים בישראל) והומור.

שפות יהודיות

• אליעזר בן יהודה כיזם. מזהה בעיה של חוסר בשפה משותפת, עובד קשה, מגייס משאבים וחושב על רעיונות יצירתיים על מנת להטמיע את פתרונו- החייאת השפה העברית.

מתודת חובה: אינטרקטיב מאורות/ נשים פורצות דרך- הצגת האינטרקטיב ושחרור לחיפוש דמות שביניהם עשתה "סטארט אפ", מה היה באותה הדמות שגרם לה להצליח ומה הסטארט אפ אותו הובילה. עיבוד לאחר מכן.

סיום בסרטון שאנן סטרייט- דמויות רבות שהובילו שינויים משמעותיים בעולם. אומה שמייצרת חידושים רבים במגוון תחומים.

סיכום קומה:

לאורך הסיור ראינו כיצד העם היהודי היה צריך לחשב מסלול מחדש לאורך ההיסטוריה כדי לשמור על זהותו הייחודית. ראינו איך העם שרד את שבר חורבן הבית, איך היהודים התמודדו עם מהפכות בעולם המודרני ואיך הרעיון למדינת היהודים נולד ומתגשם. אולי דווקא הסיפור ההיסטורי שלנו גרם לנו להיות עם שחלק מהקוד התרבותי שלו הוא חדשנות ויזמות. עכשיו נשאלת השאלה מה צופן העתיד שלנו, ולאן אנחנו ניקח אותו.

אופציה 2 - תערוכת "זיהי צחוק" - הומור יהודי:

הדרכה על 2-3 מוצגים מהגלריה ההיסטורית, המרכז הישראלי

- עם הקמת המדינה מגיעים לכאן קהילות שונות ומגוונות, וכולם אמורים להסתדר האחד עם השני – עירקים, פולנים, מצרים, יקים, מרוקאים, אמריקאים ועוד. אבל – לא קל להסתדר, ולכן מתפתח "מוצר" שגם התפתח בעם היהודי עוד לפני הקמת המדינה. מוצר שנועד לעזור עם בעיות רבות שצצות, בדרך יצירתית ופורצת דרך. את הפתרון הזה כולנו לעתים בחרים בחיים שלנו כחלק מהתמודדות עם בעיה- הומור, צחוק. בישראל נולד סוג הומור יהודי חדש, שלא היה קיים לפני כן – ההומור העדתי. ההומור העדתי מבקש לאחד את הקהילות השונות שהגיעו לארץ יחד.

סיכום הסיור:

לאורך הסיור ראינו כיצד העם היהודי היה צריך לחשב מסלול מחדש לאורך ההיסטוריה כדי לשמור על זהותו הייחודית. ראינו איך העם שרד את שבר חורבן הבית, איך היהודים התמודדו עם מהפכות בעולם המודרני ואיך הרעיון למדינת היהודים נולד ומתגשם. התמקדנו בתערוכה נוספת המדברת על פתרון ספציפי ומיוחד שגם אופיו השתנה לאורך השנים בעם היהודי והוא – הומור. אולי דווקא הסיפור ההיסטורי שלנו גרם לנו להיות עם שחלק מהקוד התרבותי שלו הוא חדשנות ויזמות. עכשיו נשאלת השאלה מה צופן העתיד שלנו, ולאן אנחנו ניקח אותו.

